

عوامل موثر بر سودآوری بانک ها

نویسنده: نجمه روح بخش

علیرضا برقی

مفهوم

۱۳۹۷

سرشناسه	:	روح بخش، نجمه، ۱۳۶۴ -
عنوان و نام پدیدآور	:	عوامل موثر بر سودآوری بانکها / نویسندگان نجمه روح بخش، علیرضا برقی، جعفر شایگان.
مشخصات نشر	:	تهران: انتشارات صالحیان، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	۱۳۲ص؛ جدول، نمودار.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۲۱۴-۰۵۴-۰
وضعیت فهرست نویسی	:	فیفا
یادداشت	:	کتابنامه.
موضوع	:	بانک و بانکداری - ایران - نمونه پژوهی
موضوع	:	Banks and Banking - Iran - Case studies
موضوع	:	بانکداری اینترنتی - ایران - نمونه پژوهی
موضوع	:	Internet banking - Iran - Case studies
شناسه افزوده	:	۱۳۶۱ -
شناسه افزوده	:	شایگان، جعفر، ۱۳۶۳ -
رده بندی کنگره	:	HG3000 / 2 / 1 . ۸۴ ۱۳۹۷
رده بندی دیویی	:	۳۳۲ / ۱۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۴۳۱۶۰۸

تلفن: ۰۹۰۰۶۱۰۷۸۳

سایت انتشارات: www.sapkebooks.com

عوامل موثر بر سود آوری بانکها

ترجمه و تدوین	:	نجمه روح بخش، علیرضا برقی، جعفر شایگان.
ناشر	:	صالحیان
سال و نوبت چاپ	:	۱۳۹۷ - اول
شمارگان	:	۱۰۰۰
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۲۱۴-۰۵۴-۰
قیمت	:	۱۵۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۱۲	بررسی تأثیر بانکداری الکترونیک بر سودآوری بانک ها
۲۰	تأثیر ماکتورهای عملکردی بانک بر سودآوری
۲۴	رابطه سودآوری با تئانائی کارکنان بانک
۲۶	سودآوری در بانک های تجاری
۳۱	عوامل موثر بر سودآوری بانک های اسلامی
۳۳	رابطه علیت بین سرمایه بانک و سودآوری سرمایه
۴۱	تأثیر سلامت بانکی بر سودآوری بانک ها
۴۹	تأثیر شاخص های کمال بر سودآوری بانک ها
۵۷	سودآوری، پویایی شناسی سیستم و پارادوکس بانکی
۶۴	مشکلات موجود در مدل های سودآوری کمی بانک های ایران
۷۴	پنج سناریوی مرسوم در سودآوری بانک ها
۷۷	عوامل موثر در سودآوری بانک ها در بورس اوراق بهادار
۸۱	ارتباط سود و جریان نقدی در بانک ها
۸۳	مدیریت بهینه ریسک و سودآوری
۸۷	تأمین مالی پایدار و سودآوری بانک
۹۶	تنوع پذیری درآمدها و سودآوری
۱۰۱	تأثیر نقدینگی بر سودآوری

- عوامل مؤثر بر حاشیه نرخ سود بانک ها ۱۰۲
- تاثیر افزایش و کاهش سود سپرده‌های بانکی بر سودآوری بانک ها ۱۰۹
- سودآوری بانک ها با وجود رکود عمیق اقتصاد ۱۱۳
- سودآوری نامتعارف بانک های خصوصی ۱۱۶
- ارتباط تجربه «م.یریت تجربه مشتری» و سودآوری در بانک‌ها ۱۱۹
- سوئیت و گزارش سودآوری بانک ها ۱۲۴
- منابع و مآخذ ۱۲۷

مقدمه

در میان فعالان بازار، بانک‌ها از جمله قدیمی‌ترین، فعال‌ترین و گسترده‌ترین واسطه‌های مالی هستند که با عرضه بهینه خدمات و تسهیلات از یک سو و ساماندهی و هدایت دریافت و پرداخت‌ها از سوی دیگر، مبادلات تجاری و بازرگانی را تسهیل کرد و موجب گسترش بازارها و رشد و شکوفایی اقتصادی کشور می‌شوند. محققان اتفاق نظر دارند که بخش بانکداری، یکی از مهم‌ترین مولفه‌های اقتصادی هر کشور محسوب می‌گردد و در راستای دستیابی به توسعه اقتصادی نقش کلیدی را بر عهده دارد. با توجه به نقایص بازار سرمایه در کشورهای در حال توسعه، سیاست‌های بانکداری این کشورها عملاً نقش نظام مالی را ایفا می‌کند. توسعه نظام بانکداری به صورت ضمنی، در رشد و توسعه اقتصادی نقش اساسی ایفا می‌کند و در عمل بانک‌ها به عنوان بنگاه اقتصادی به دنبال سودآوری می‌باشند. افزایش سودآوری یکی از اهداف اصلی و مهم واحدهای اقتصادی است؛ شناسایی عوامل

تاثیرگذار بر سودآوری می‌تواند مدیران مالی را در شناخت بهتر از واحد اقتصادی کمک کند. با توجه به اینکه سودآوری یکی از کارکردهای مهم بانک به عنوان واسطه مالی می‌باشد و از آنجایی که یک بانک سودآور توان بیشتری برای مقابله با شوک‌های منفی بازار را داراست، لذا توجه به شاخص سودآوری به عنوان یکی از شاخص‌های ارزیابی عملکرد در بانک‌ها و اهمیت نقش آن در تصمیم‌های مرتبط با نحوه تجهیز منابع، تأمین مالی و همچنین - کونگه - تخصیص منابع، ضروری است. بنابراین بانک‌ها بایستی با بررسی عوامل موثر بر سودآوری شعب خود موجبات افزایش توان رقابت پذیری و سازگاری با تغییرات محیط کلان را فراهم آورند. عوامل سودآوری بانک‌ها به دو عامل تحت کنترل (داخلی) و خارج از کنترل مدیریت (خارجی) تقسیم‌بندی می‌شوند و این دو عامل اساساً انعکاس اختلاف در سیاست‌های مدیریتی بانک و تصمیم‌گیری در توجه به منابع و استفاده مدیریت در زمینه دارایی‌ها و بدهی‌ها، کفایت سرمایه، مدیریت نقدینگی و هزینه‌ها و حاکمیت درونی هستند. عوامل خارجی تحت تأثیر محیط کلان می‌باشند که به دو دسته عواملی که به شرایط اقتصادی حاکم بر کشور مانند تورم، سیاست‌های بانک مرکزی و... و عواملی که به ویژگی‌های بانک بستگی دارند مانند مالکیت و مقیاس بانک تقسیم می‌شوند. از آن جا که کارکرد بهینه بانکها و افزایش رونق اقتصادی به واسطه بهبود سودآوری آنها، تاثیر به سزایی بر رشد و توسعه اقتصادی کشور بر جای می‌گذارد، تعیین مولفه‌های موثر بر سودآوری (چه کمی مانند افزایش سپرده گذاری و چه کیفی مانند مولفه‌های مدیریتی) در جهت ارتقا کیفی و کمی عملکرد

بانکها، می‌توانند نقش قابل توجهی در خروج از وضعیت رکود اقتصادی داشته باشد. طی سال‌های اخیر نیازهای متفاوت جوامع پیشرفته و در حال پیشرفت و همچنین مداخلات دولت‌ها در بازار پول برای تحقق اهداف مختلف از جمله اهداف توسعه‌ای باعث شد تا بانکها در طول زمان دچار تحول شده و در چارچوب‌های مختلفی ساماندهی گردند، از جمله این تفهیم‌بندی‌ها می‌توان به بانک‌های توسعه‌ای، تجاری، تخصصی اشاره نمود که هر کدام از آنها بنا بر اقتضات جوامع مختلف به صورت دولتی و خصوصی ایجاد و توسعه یافته‌اند. بانکداری در ایران نیز به این منوال شکل گرفته و بنا بر شرایط اقتصادی و سیاسی و به صورت کلی متناسب با دیدگاه‌های توسعه‌ای سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان اقتصادی کشور توسعه یافته است. در ایران نقش بازارهای پولی (بانک‌ها) در تامین مالی بخش‌های مختلف اقتصادی به مراتب قوی‌تر و پررنگ‌تر از بازارهای سرمایه (بورس و اوراق بهادار) می‌باشد. صنعت بانکداری در اقتصاد ایران، به دلیل نقایص بازار سرمایه، نقش کلیدی در تجهیز سرمایه‌ها به سمت مصارف سرمایه‌گذاری دارد. در واقع، بخش بانکی در اقتصاد ایران را می‌توان مهمترین پل ارتباطی میان عرضه و تقاضای منابع پولی دانست، به گونه‌ای که هرگونه نقصان در ساختار این بخش و ناکارآمدی عملکرد آن زمینه‌های بروز اختلال در بخش‌های دیگر را نیز فراهم می‌آورد. در بانکداری این مولفه‌های متعددی وجود دارند که بر روند تجهیز منابع پولی بانک‌ها و موسسه‌های مالی و میزان سوددهی آنان تأثیر می‌گذارند. شناسایی و تعیین میزان تأثیر و نوع ارتباط این مولفه‌ها با موفقیت بانک‌ها در تجهیز منابع پولی و

افزایش میزان سود دهی مقوله ای مهم است. امروزه شرایط و موقعیت‌های موسسه‌های مالی و بانک‌ها با یکدیگر یکسان نیست و ممکن است مولفه‌های تأثیرگذار بر سودآوری بانک‌ها مانند استفاده از فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات، دارا بودن نیروی انسانی شاغل با مهارت، ایجاد تنوع و کیفیت در ارائه خدمات بانکی، جلب رضایت مشتریان از کارکنان و مطلوبیت محیط داخلی و محل استقرار شعب و... به عنوان ابزارهای مهم برای جذب بهینه منابع پولی و افزایش سوددهی، حتی برای هر یک از شعب یک گروه بانکی متفاوت باشد. به همین منوال داشتن سودآوری مناسب و شناسایی عوامل موثری که قابلیت کنترل و حمایت دارد مورد توجه مدیران مالی می‌باشد تا بتوانند طیفی از نقاط قوت و ضعف شناسایی و در جهت بهبود کاستی‌ها حرکت نمایند. مطالعات و پژوهش‌ها انجام شده درباره سود، یکی از پر حجم‌ترین و بیشترین تلاش‌های پژوهشی را در تاریخ حسابداری تشکیل می‌دهد. سود به عنوان راهنمای پرداخت سود تقسیمی، ابزار سنجش اثربخشی مدیریت و وسیله پیش‌بینی و ارزیابی تصمیم‌گیری‌ها، همواره مورد استفاده سرمایه‌گذاران، مدیران و تحلیلگران مالی بوده است. بر همین اساس، محققان بسیاری سعی کردند عوامل موثر بر سودآوری شرکت‌ها را شناسایی کنند. از این رو کوشش مدیران بانک‌ها آن است که عوامل موثر بر سودآوری بانک‌ها را جهت تأمین حداکثر منافع ممکن، شناسایی نمایند، زیرا محیطی که بانک‌ها امروزه در آن فعالیت می‌کنند محیطی در حال رشد و بسیار رقابتی می‌باشد و بانک‌ها برای ادامه حیات مجبور به رقابت با عوامل متعددی در سطح ملی و بین‌المللی و بسط فعالیت‌های خود از

طریق سرمایه‌گذاری های جدید هستند. از سویی اقتصاد ایران به دو موضوع بانک و نفت وابسته بوده و به طور ویژه، کاهش بهره وری و سودآوری بانک ها می تواند بر بحران های مالی و اقتصادی کشور تاثیر منفی داشته و بر عکس سودآوری آن می تواند موجب رونق اقتصادی کشور گردد. این در حالی است که رویارویی با بحران های اقتصادی جهانی در سال های اخیر و رکود شدید مالی که کشور ایران با آن مواجه بوده است، بر سودآوری بانک ها تاثیر منفی را ایجاد نمود. خروج از این رکود هرچند موضوعی چند وجهی است اما می تواند بانک ها می توانند در این زمینه نقش مفیدی را ایفا نمایند. ارزیابی با توجه به وضعیت فعلی بانک ها نیز از سودآوری بالایی نسبت به شرایط آال برخوردار نمی باشند. رفع این مسئله نیازمند شناخت کامل عوامل مؤثر بر سودآوری بانک ها است. این پژوهش به مبانی نظری و ادبیات موجود از طریق بررسی عوامل مؤثر بر سودآوری بانک ها، می افزاید. توجه به این نکته الزامی است که در رابطه با عوامل مؤثر بر سودآوری و عملکرد بانک ها به صورت کمی و ترویجی، در ایران پژوهش هایی صورت پذیرفته است که هر کدام عوامل محدودی را مدنظر قرار داده اند و نقش سایر متغیرهای مؤثر نادیده گرفته شده اند. این در حالی است که این پژوهش با بررسی جامع عوامل مؤثر بر سودآوری بانک ها و در نظر گرفتن متغیرهای سنتی و جدید به عنوان نماینده سودآوری، به بررسی عوامل مؤثر بر سودآوری بانک ها می پردازد.